

GEMEENTE BOEKEL

MEMO

Aan : de raads- en burgerleden
Van : College van Burgemeester en Wethouders
Betreft: : Invoering landelijk tarief jeugdbescherming
Datum : 23 april 2024

Geachte raads- en burgerleden,

Wij informeren u over het volgende:

1. Inleiding

De afgelopen periode hebben wij u met regelmaat geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen de jeugdbescherming in Brabant. Dit was voor het laatst op 15 januari 2024 middels raadsmemo met nummer 2024/02. In de regio Noordoost Brabant hebben wij drie gecertificeerde instellingen (GI's) gecontracteerd voor het uitvoeren van jeugdbeschermingsmaatregelen. Dit zijn: Jeugdbescherming Brabant (JBB), William Schrikker Stichting (WSS) en het Leger des Heils (LdH).

2. Aanleiding

De problematiek in de jeugdbeschermingsketen is groot. Dit is landelijk zo, en Brabant is helaas daarop geen uitzondering. Middels deze raadsmemo brengen wij u op de hoogte van de meest recente ontwikkeling in de jeugdbescherming: de implementatie van het landelijk tarief.

3. Jeugdbescherming in Brabant

De jeugdbescherming staat onder grote druk. Er is een crisissfeer rondom de gecertificeerde instellingen (GI's): we zien een haperend stelsel, een toenemende complexiteit en juridisering van de gezinsproblematiek, veranderende opvattingen over jeugdbescherming en een olopende werkdruk. GI's kampen met een toename van verzuim en verloop en komen moeilijk aan personeel. Ten opzichte van de landelijke trend staan we er in Brabant relatief goed voor. De Brabantse jeugdzorgregio's hebben de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de samenwerking onderling en met de GI's. Zo is er nu een provinciale Leading Coalition tussen gemeenten, zorg- en veiligheidspartners. Vanuit de Leading Coalition zijn onder meer initiatieven genomen om de administratieve lasten die jeugdbeschermers in de praktijk ervaren te verminderen. Daardoor kunnen zij méér tijd en aandacht besteden aan gezinnen en kinderen. Daarnaast hebben de regio's ook veel geïnvesteerd in de organisatie Jeugdbescherming Brabant (JBB), op samenwerking en in financiën. JBB heeft een interne doorontwikkeling gemaakt, die hoopvolle resultaten laat zien. Het aantal kinderen dat wacht op een vaste jeugdbeschermer is sterk teruggelopen. De samenwerking met de lokale toegangsteams krijgt steeds beter vorm. JBB zet in op de inzet van ervaringsdeskundigen en participatie van kinderen en jongeren. Hier mogen we met elkaar trots op zijn en tegelijk is er nog veel te doen. Met gepast optimisme kunnen we vooruit kijken.

4. Landelijk tarief

In opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) heeft adviesorganisatie KPMG onderzoek gedaan naar de gemiddelde kostprijsberekening en bekostigingsvormen voor de GI's. Met de uitkomsten van de onderzoeken zijn het Rijk, de VNG en GI's om de tafel gegaan om tot bestuurlijke afspraken en bijbehorende handreiking te komen over een landelijk tarief vanaf 2024. Na een lang traject zijn sinds 18 oktober 2023 de afspraken over een landelijk tarief voor de GI's vanaf 2024 een feit.

Om tot een uitwerking van het landelijk tarief voor de Brabantse gemeenten te komen, is een provinciale projectgroep opgericht. Deze projectgroep heeft een advies opgesteld over de hoogte van de tarieven en bijbehorende afspraken tussen gemeenten en Jeugdbescherming Brabant (JBB). Voor de landelijk werkende GI's, Wiliam Schrikker Stichting Jeugdbescherming & Jeugdreclassering (WSS) en het Leger des Heils Jeugdbescherming & -Reclassering (LdH) heeft de VNG een advies opgesteld voor gemeenten.

Het landelijk tarief maakt het mogelijk dat:

1. Kinderen, gezinnen en betrokkenen kunnen vertrouwen op de oplettendheid, zorg en aandacht vanuit de jeugdbescherming;
2. De werkdruk voor professionals omlaaggaat;
3. Er rust en ruimte ontstaat voor de beweging naar het toekomstscenario.

Er wordt met het Toekomstscenario gewerkt aan een toekomstbestendig en eenvoudiger stelsel. Op dit moment krijgen kinderen en gezinnen niet altijd de hulp en ondersteuning die zij nodig hebben. Het Rijk wil de jeugdbescherming daarom vereenvoudigen en beter organiseren.

Het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming biedt perspectief voor de langere termijn. Binnen de provincie Brabant, zijn twee proeftuinen actief. Eén in West Brabant West en één in Hart van Brabant. In regio Noordoost Brabant geldt dat het toekomstscenario de stip op de horizon is, waar we binnen onze brede regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties, naar toe werken. Hierover hebben we u eerder geïnformeerd in de raadmemo van 23 mei 2023 (2023/25). De proeftuinen laten bemoedigende resultaten zien, maar brengen nog geen verlichting voor GI's op de korte termijn. Het landelijk tarief is een interventie voor de korte termijn.

4.1 Landelijke Tarieven verwerkt voor Jeugdbescherming Brabant (JBB)

De VNG heeft voor het invoeren van de landelijke tarieven een handreiking uitgebracht. Het landelijk tarief dat wordt gehanteerd in de handreiking is een basistarief. Dit is gebaseerd op een gemiddelde kostprijs van alle GI's. Het landelijk tarief wordt uitgedrukt als een bedrag per maatregel ondertoezichtstelling, voogdij of jeugdreclassering ($p \cdot q$).

Mede vanwege de incidentele middelen van gemeenten en Rijk in voorgaande jaren heeft JBB voldoende jeugdbeschermers aan kunnen trekken om aan deze norm te kunnen voldoen. Dit betekent dat JBB met ingang van 2024 het basistarief ontvangt.

Vanuit de handreiking van de VNG zijn ook een aantal onderwerpen waarover je regionaal afspraken kunt maken. Een provinciale werkgroep heeft dit gedaan met JBB. Uitkomst van deze onderhandelingen is dat JBB bovenop het basistarief een opslag van 3% ontvangt voor de beschikbaarheidsfunctie en innovatie. Een 'beschikbaarheidsfunctie' betekent het beschikbaar hebben van voldoende capaciteit, rekening houdend met fluctuaties in het aantal maatregelen gedurende het jaar. Met een verhoging ten behoeve van de beschikbaarheidsfunctie aanvaarden gemeenten dat er gemiddeld genomen sprake is van een overcapaciteit aan jeugdbeschermers. Hier staat tegenover dat het risico op wachtlijsten kleiner is omdat JBB, bij een verhoging van de instroom, direct personeel beschikbaar heeft.

Op het moment dat er geen sprake is van extra instroom, zorgt JBB ervoor dat dit extra personeel zo efficiënt mogelijk wordt ingezet, vooral op het gebied van innovatie. JBB en de jeugdzorgregio's bepalen uiterlijk op 1 oktober 2025, of en zo ja in hoeverre de opslag voor de beschikbaarheidsfunctie en innovatie gehandhaafd blijft vanaf 2026.

Uit de recent uitgevoerde evaluatie van de bijzondere pupilkosten door de Brabantse jeugdzorgregio's en GI's blijkt dat men positief is over de uitvoering van de bijzondere pupilkosten in Brabant. We worden hierin landelijk ook als voorbeeldregio gezien. Daarom wordt de regeling bijzondere pupilkosten gehandhaafd zoals vastgesteld per 1 januari 2024.

4.2 Tarieven voor landelijk werkende instellingen Wiliam Schrikker Stichting (WSS) en het Leger des Heils (LdH)

Met de landelijk werkende GI's, WSS en het LdH, zijn overleggen gevoerd onder regie van de VNG. Hieruit is geconcludeerd dat het LdH geen inlooppad nodig heeft om te voldoen aan de nieuwe workloadnorm, zij krijgt vanaf 1 januari 2024 het volledig basistarief. Met WSS is een inlooppad afgesproken voor de duur van 1 jaar. Voor beide GI's geldt wel dat zij een bufferopslag krijgen van 2%. Deze bufferopslag ontvangen zij, totdat zij een buffer van 10% hebben opgebouwd.

Voor wat betreft de bijzondere pupilkosten hanteren we de Brabantse regeling, zoals hierboven beschreven. De ontwikkelingen van de landelijk werkende GI's worden gemonitord door de VNG.

4.3 Afspraken vastleggen via een addendum op huidige overeenkomsten JB-JR en een aanvullende overeenkomst.

Hoewel de VNG, Rijk en GI's de landelijke tarieven gezamenlijk hebben vastgesteld en vastgelegd in bestuurlijke afspraken en een handreiking, zijn deze afspraken vanuit juridisch oogpunt niet bindend. Daarom is gekozen voor het toevoegen van addenda aan de huidige overeenkomsten jeugdbescherming en jeugdreclassering. In deze addenda zijn de nieuwe tarieven en de daarbij horende afspraken vastgelegd. Voor zover er sprake is van specifiek Brabantse aanvullende afspraken zijn deze per GI in de separate aanvullende overeenkomsten vastgelegd.

4.4 Kosten

De totale kosten jeugdbescherming en jeugdreclassering voor gemeenten komen met de invoering van de nieuwe tarieven, bij een gelijkblijvend aantal maatregelen ongeveer 30 % hoger uit ten opzichte van 2023. Dit is inclusief de 3 % beschikbaarheidsfinanciering voor JBB en de 2 % bufferopslag voor WSS en LDH. Dit is ook inclusief de indexering van 2023 naar 2024. De uiteindelijke kostenstijging is hierbij afhankelijk van het aantal ingezette jeugdbeschermingsmaatregelen per gemeente.

Rijk en gemeenten hebben de afspraak gemaakt dat zij beiden structureel bij zullen dragen aan de extra kosten voortkomende uit de handreiking. Het verschil tussen de huidige tarieven en het nieuwe tarief bedraagt landelijk € 60 miljoen op jaarbasis. Het Rijk draagt hieraan vanaf 2024 structureel € 30 miljoen per jaar bij, gemeenten betalen het overige bedrag. Deze Rijksbijdrage zal via het Gemeentefonds beschikbaar komen. De verwachte verdeling van de Rijksbijdrage in de meicirculaire 2024 bedraagt voor de regio Noordoost-Brabant € 1.002.738,-- Dat komt neer op 8,5 % van de hiervoor genoemde kostenstijging van 30 %.

5. Gemeente Boekel

5.1 Aantal jeugdigen in jeugdbescherming en jeugdreclassering

Op dit moment zijn er twaalf jeugdigen uit de gemeente Boekel die jeugdbescherming ontvangen en geen jeugdigen met jeugdreclassering. Acht jeugdigen staan onder toezicht van de jeugdbescherming (OTS) en vier jeugdigen onder voogdij. De meeste kinderen (8) ontvangen jeugdbescherming van Jeugdbescherming Brabant (JBB).

Er staan geen kinderen op de wachtlijst. Wat positief is te noemen. Kanttekening hierbij is wel dat de wachtlijst erg dynamisch is. Iedere maand is er instroom van nieuwe kinderen, maar gelukkig ook uitstroom.

5.2 Kosten gemeente Boekel i.v.m. landelijk tarief

Ook voor de gemeente Boekel betekent de invoering van de nieuwe tarieven voor jeugdbescherming en jeugdreclassering dat de kosten in 2024 hoger zijn ten opzichte van 2023. In onderstaande tabel is te zien dat op basis van het aantal maatregelen op dit moment er een bijstelling van € 30.000,- nodig is. Deze zal worden meegenomen in de voorjaarsnota 2024.

GI	Tarief OTS 2024	Aantal jeugdigen OTS	Tarief voogdij 2024	Aantal jeugdigen voogdij	Raming OTS 2024	Raming voogdij 2024	Totaal raming 2024 JB & JR	Begroting 2024	Bijstelling 2024
Jeugdbescherming Brabant	€ 1.191,22	6	€ 918,06	2	€ 85.767,84	€ 22.033,44	€ 107.801,28		
Leger des Heils JB & JR	€ 1.180,00	1	-	0	€ 14.160,00	-	€ 14.160,00		
William Schrikker Stichting JB & JR	€ 1.155,60	1	€ 892,36	2	€ 13.867,20	€ 21.416,64	€ 35.283,84		
Totaal		8		4	€ 113.795,04	€ 43.450,08	€ 157.245,12	€ 125.000	€ 30.000

Met vriendelijke groet,

College van burgemeester en wethouders